

Klimatiltak, status 1. tertial MKEiendom

Klimatiltak bygg og energi

Målsettinger	Beskrivelse av tiltaket	Status 1. tertial
Fornybar energi Øke andelen bærekraftige, fornybare energikilder i kommunale bygg	<u>Fra MKEiendoms strategidokument:</u> Sikre at en økende andel av energiforbruket i kommunale formålsbygg kommer fra bærekraftige, fornybare kilder innen 2030. Ny Legevakt: Forprosjektet pågår ut 2024 og det vil settes klimamål i prosjektet, inkl. valg av fornybare energikilder Knausen: Vi skal vi bore 3-4 energibrønner Solli: Som energikilde 1 vil det være energibrønner, alternativ energikilde 2 vil være solceller Nye Mossehallen: Det er allerede i dag lagt inn fjernvarme til Mossehallen, noe som vil bli benyttet videre. Alternativ energikilde 1 til Mossebadet vil være energibrønner. Alternativ energikilde 2 til Mossebadet vil være solceller.	Fornybar energi – årlig rapportering fra drift. Ny legevakt: Anbudsprosessen er ferdig og kontrakt med entreprenør skrives i løpet av mai. Bygget prosjekteres med: Solceller, fjernvarme, passivhus og svanemerket. Knausen: Vi er i slutfasen av byggeprosjektet. Prosjektet har boret 3 energibrønner. Solceller ble ikke installert, da gammelt tak ikke ville tåle vekten av dette samt at effekten ville være liten da plasseringen ikke var optimal. Det er satt krav til fossilfri byggeplass hvor 20% skal være utslippsfri. Solli: Prosjektet er overlevert med energibrønner og solceller på tak. Det er bedt om en sluttrapport som viser reduksjon i klimagassutslipp, sammenlignet med tilsvarende (skolebygning) nybygg. Reduksjonen ser ut til å bli opp mot 90%.
Energiforbruk I 2030 bruker vi 15 % mindre energi i kommunale formålsbygg enn vi gjorde i 2020.	Det vil bli fremmet forslag til et EPC-prosjekt høst 24/vår 25 på energireduserende tiltak på et nytt utvalg av kommunale bygg. Det utarbeides en prosedyre slik at brukerne av de kommunale formålsbyggene får informasjon om kWh-forbruk og forslag til konkrete tiltak for reduksjoner. Det er gjort et estimat på at en gjennomsnittlig elektrisk tjenestebil bruker 2 380 kWh per år. Det er ofte ladere knytta til kommunale bygg hvor strømmen hentes fra.	Årlig rapportering.
Vannforbruk Reduksjon av vannforbruk i eksisterende bygg	<u>Fra MKEiendoms strategidokument:</u> Oppnå en reduksjon av vannforbruket i kommunale formålsbygg. Det utarbeides en prosedyre slik at brukerne av de kommunale formålsbyggene får informasjon om vannforbruk og forslag til konkrete tiltak for reduksjoner.	Midlertidig system for oversikt over vannforbruk pr. 31.12. er klart. Det er i tillegg initiert et investeringsprosjekt for installering av systemer for automatisk oppfølging av vannforbruk. De årlige vedlikeholdsmøtene med virksomhetene brukes til informasjon om forbruk og tiltak.

Vannbehandlingsanlegg	Alle skoler, sykehjem, samlokaliserte boliger/institusjoner, og idrettsbygg har fått/eller skal få vannbehandlingsanlegg mot legionella, med overvåking og varsling av overforbruk av vann.	Følges opp kontinuerlig, årlig rapportering.
Smarte bygg Implementering av smart byggteknologi for energieffektivisering	Smart byggteknologi installeres i alle nye bygg i kommunen og bidrar til å gjøre dem mer effektive, miljøvennlige og brukervennlige. Vi har også iverksatt denne teknologien i eldre bygg, og vil fortsette å installere den i bygg som har behov for smartere styring og overvåking. Overvåking av inneklima og energiforbruk monteres på utvalgte bygg for optimal drift og økt komfort for brukerne.	Årlig rapportering.
Vedlikehold Bærekraftig vedlikehold i kommunens bygg	Vedlikeholdet av kommunens bygningsmasse skal være verdibevarende og ha et langsiktig perspektiv, med fokus på bærekraft. Ved valg av materialer skal klima- og miljøpåvirkning vektlegges, og materialene skal være holdbare og miljøvennlige. Vedlikeholdet skal fremme langsiktig bruk gjennom fleksible og tilpasningsdyktige løsninger for å minimere behovet for fremtidige ombygginger. <u>Fra MKEiendoms strategidokument:</u> Effektivisere drift og vedlikehold for å redusere kostnader, sikre trygge og miljøvennlige lokaler.	D/V Bygg følger kravet om å drive verdibevarende vedlikehold gjennom tilstandsregistre og kartlegging av vedlikeholdsbehov i samarbeid med virksomhetene. Det gjennomføres regelmessige vedlikeholdsmøter, der det informeres om hva som er på planen for året og hvor virksomheten får komme med innspill på vedlikeholdsbehov og ev. endringer. Oppgavene løses i samarbeid med rammeavtalepartnere og det er lagt vekt på gjennom anskaffelsen, at de skal benytte seg av miljømerkede produkter. D/V bygg har høyt fokus på å tenke systematisk og helhetlig, slik at vi unngår «dobbeltarbeid» og hyppige vedlikeholdsbesøk.
Gjenbruk Gjenbruk av gamle bygg/materialer	Gjenbruk vurderes som en standardløsning i alle større bygge- og rehabiliteringsprosjekter. Dette innebærer både gjenbruk av eksisterende bygningsdeler og materialer der det er praktisk mulig, og en systematisk evaluering av potensialet for gjenbruk ved hver prosjektvurdering.	I mindre vedlikeholdsprosjekter vurderes alltid muligheten for reparasjon før vi bytter en komponent. Det er startet et prosjekt der alle brukbare bygningsdeler som demonteres skal kartlegges, tilstandregistreres og legges i system. Det er i perioden vurdert gjenbruk i to prosjekter: Solli aktivitetssenter - her er det anskaffet brukte møbler (offentlig anskaffelse). I tillegg er det etterstrebet og ta vare på innvendige delevegger. Knausen - Her bevares/gjenbrukes innvendig tegl, utvendig grillhytte, utvendig drikkefontene samt skulptur av en bjørn.
Miljøplanlegging Vi påvirker og tilrettelegger slik at miljøvennlige og bærekraftige løsninger er det foretrukne valg i alle byggeprosjekter.	<u>Fra Klimabudsjett 2024-2027:</u> I forkant av større bygge- og rehabiliteringsprosjekter skal MK Eiendom KF utarbeide en klima- og miljøplan for prosjektet. Det skal være førende at Moss kommune skal ha gode miljø- og klimaløsninger i sine byggeprosjekter, samt være en pådriver for fossilfrie bygg- og anleggsplasser.	Det er i perioden ikke utarbeidet nye klima- og miljøplaner.

	Miljøstrategidokument utarbeides for alle større prosjekter som Knausen, Solli, Legevakta og Mossehallen.	
Klimagassregnskap	<u>Kommuneplanen/TEK17</u> setter krav om at Klimagassregnskap kreves ved vesentlige naturinngrep, nybygg større enn 1000 m² BRA og ved valg mellom riving eller bevaring av eksisterende bygg. Klimagassregnskap følges opp for alle større prosjekter som Knausen, Solli, Legevakta og Mossehallen.	I perioden er det kun Solli dagsenter som er ferdigstilt. Klimagassregnskap er bestilt, men ikke mottatt enda. Det forventes en reduksjon på opp mot 90% sammenlignet med tilsvarende (skolebygning) nybygg.